

Şirket Birleşme ve Satın Alma Kararlarında Araştırma Trendleri: 2003-2023 Yıllarında Gerçekleştirilen Araştırmaların Bibliyometrik Analizi

Hazal Duman Alptekin¹

Özet

Birleşme ve satın alma kararları işletmelerin tek başlarına ulaşamayacakları alanlara, kaynaklara ve piyasa gücüne erişmelerini sağlayan stratejik eylemleri temsil ettiği gibi, bilimsel anlamda da köklü bir araştırma birikimini yansıtmaktadır.

Bu çalışmada birleşme ve satın alma literatürünün son 20 yılda temsil ettiği gelişim trendlerinin yönetim perspektifi ile ele alınması amaçlanmıştır. İlgili amaç dahilinde bibliyometrik araştırma metodolojisi benimsenmiş olup, 53 yönetim dergisinde basılan 959 araştırma makalesi analiz edilmiştir. Analiz sürecinde bibliyometrik analiz araçlarından VOSviewer yazılımından faydalanılmıştır.

Gerçekleştirilen analizler neticesinde, İngiliz ekolünü temsil eden araştırmacıların son 20 yılda alandaki baskınlığı öne çıkarken, 2021 yılı satın alma ve birleşmelere yönelik yayınların en yüksek olduğu yıl olarak belirlenmiştir. İlgili bulgu mega birleşme yılı olarak tanımlanan 2021 yılının etkilerinin akademik üretim dinamiklerine de yansıdığına işaret etmektedir.

Alanda hâkim temaların belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen anahtar kelime analizleri sonucunda ise, entegrasyon stratejileri, kültür, performans, yetkinlikler, güven ve birleşme-satın alma deneyimlerine ilişkin temaların alanda etkinliğini koruduğu tespit edilmiştir.

Çalışma sonucunda elde edilen bibliyometrik bulgular, geçmişte konuyla ilişkili yapılan benzer çalışmalarla eşgüdümlü olarak değerlendirilmiş olup, gelecekteki araştırmalar için yeni araştırma yolları geliştirilmeye çalışılmıştır.

1 Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik Bölümü, hazal.duman.alptekin@karatay.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8893-462>

Giriş

Şirket birleşme ve satın alma kararlarına yönelik girişimler değişen piyasa koşullarında şirketlerin kaynak bağımlılıkları, işlem maliyetleri (Ahammad vd., 2017), güç kaynakları (Mondliwa vd., 2021) ve hatta işletmelerin faaliyet gösterdiği örgütsel alanlarda meşruluk yapılarını etkileyen (Greve ve Man Zhang, 2017) dinamiklerin şekillenmesinde etkili ve önemli bir stratejik yönelim olarak karşımıza çıkmaktadır.

Artan mega birleşmeler ve satın alma kararlarına yönelik eğilim 2021 yılında tarihsel rekorunu kırarken (1000 mega birleşme), ilgili yıl içerisinde gerçekleşen birleşme ve satın almaların küresel ekonomi üzerine yarattığı değer 5 trilyon ABD dolarını aşmıştır (The Economic Times, 2021). Şirket birleşme ve satın alma kararlarına yönelik küresel istatistikler incelendiğinde ise, sadece 2022 yılında dünya çapında 50.000 birleşme ve satın alma faaliyetinin gerçekleştiği öne çıkmaktadır (Statista, 2023).

Gün geçtikçe artan birleşme ve satın alma kararlarının yarattığı etkiler finansal, ekonomik değerler ile sınırları kalmayıp, aynı zamanda farklı disiplinlerin bilimsel bilgi birikiminin derinleşmesinde de önem arz etmektedir. Bu noktada ilgili bilgi birikimini yansıtan bibliyometrik araştırmalarında gün geçtikçe literatürde daha fazla yer almaya başladığı görülmektedir. Örneğin, Ferreira vd. (2014) tarafından 1980-2010 yılları arasında strateji ve uluslararası işletmecilik perspektifinden şirket birleşmeleri ve satın almalara yönelik teorik gelişimi bibliyometrik metodoloji ile ele almıştır. Gerçekleştirilen araştırmada performans, kurumsal ortaklık, kaynak tabanlı yaklaşım, hükümetlerin sosyal ve politik etkileri birleşme ve satın almalar üzerindeki etkisi alana en fazla yön veren temalar olarak belirlenmiştir. 1991-2005 yılları arasındaki teorik gelişmeye odaklanan Reddy (2015) ise alanda gerçekleştirilen vaka çalışmalarını derinlemesine inceleyerek, birleşme ve satın almalara yönelik araştırmalarda işletme yönetimine yönelik vaka çalışmalarının kısıtlı bir alana sahip olduğunu tespit etmiştir.

Reis vd. (2019) ise sınır ötesi birleşmelerin literatürde sergilediği gelişimi 20 yıllık zaman periyotunda (1994-2013) ele alırken, kültür araştırmalarının alanda baskınlığının arttığını, buna karşılık şirket birleşme ve satın almalarına yönelik araştırmalarda finans/ekonomi perspektifinin gün geçtikçe teorik etkisinin azaldığını vurgulamıştır.

2022 yılında Eulerich ve arkadaşlarının gerçekleştirdiği bibliyometrik araştırmada 1963-2019 yılları arasında süreç tabanlı yaklaşım, kaynak tabanlı yaklaşım, finansal performans, vekalet kuramı ve örgütsel yapı temalarının alanı yönlendiren yaklaşımlar olduğunu belirtmiştir (Eulerich

vd., 2022). İnsan kaynakları perspektifinden birleşme ve satın alma araştırmalarını inceleyen Budhiraja vd. (2023) ise birleşme ve devralmalar sırasında ve sonrasında bireysel ve örgütsel özdeşleşmedeki değişiklikler, kültür ve dönüşümsel liderliğin rolü, çalışan yetenekleri ve örgütsel hazırlık süreçlerinin öne çıkan temalar olduğunu vurgulamıştır.

Yukarıda bahsi geçen her araştırmalar şirket birleşmeleri ve satın almalarının teorik alt yapısının anlaşılmasında önemli katkılar sunmakla birlikte, araştırmalar bir arada değerlendirildiğinde tematik bütünlük yerine birbiriyle çelişen sonuçların öne çıktığı görülmektedir. İlgili durumun oluşmasında bibliyometrik veri setinin oluşturulmasında öne çıkan farkların etkili olabileceği göz önünde tutulması gereken bir gerçektir.

İlgili gerçeğe karşın araştırmaların metodolojik çizelgeleri incelendiğinde benzer veri tabanlarının ve dergilerin sürece dahil edildiği de dikkat çeken bir durumdur. Bu duruma ek olarak var olan bibliyometrik araştırmalarda öne çıkan bir ayırmda disiplinler arası farklılaşmadır. Spesifik olarak var olan araştırmaların strateji, insan kaynakları, finans gibi alanlarda özelleştirilerek gerçekleştirildiği görülmekle birlikte, içinde bulunduğumuz son 20 yılı yönetim açısından bir bütün olarak ele alan araştırmaya rastlanamamıştır.

Bu çalışmada ise, son 20 yıllık periyotta satın alma ve birleşme kararlarına odaklanan araştırmaların yönetim perspektifinden bütüncül bir şekilde ele alınması amaçlanmıştır. İlgili amaç dahilinde öncelikle birleşme ve satın almaların temel kavramsal çerçevesi açıklanmış ve ardından gerçekleştirilen bibliyometrik araştırmanın detay ve bulguları sunulmuş, sonraki çalışmalar için tematik öneriler geliştirilmiştir.

1. Şirket Birleşmeleri ve Satın Alma Kararları

Şirket birleşmeleri, birden fazla işletmenin üzerinde uzlaşma sağlanan sözleşme koşulları kapsamında bir araya gelerek mevcut hukuki niteliklerini kaybetmeleri ve yeni bir hukuki yapı oluşturmalarıdır (Welch vd., 2020). Satın almalarda ise bir işletmenin bir ya da birden fazla işletmeyi finansal bir değer karşılığında satın alması söz konusudur.

Birleşme sürecine konu olan işletmeler aynı sektörde faaliyet gösteriyorsa “yatay birleşme”, üretim ve satış aralığında (ileri-geri tedarik zinciri ağında) bir birleşme söz konusu ise “dikey birleşme” olarak adlandırılmaktadır (Cao, 2022). Bu yapıların yanı sıra işletmelerin birbirlerinin dezavantajlarını karşılayarak daha büyük bir rekabet gücü edinmek amacıyla oluşturdukları “karma” birleşmeler de bulunmaktadır (Chen, 2001).

Satın alma stratejileri ise şirketlerin satın alma süreci ve sonrasındaki yaklaşımlarına ilişkin olarak sınıflandırılmaktadır. Pritchett, (1997) tarafların yaklaşımlarına göre satın almaları dört başlık altında incelemektedir. Bu noktada ilk karşımıza ilk çıkan başlık “kurtarma” tipi satın almadır ve finansal bazda zor durumda olan bir işletmenin, bir diğerinden yardım almasını ve bu doğrultuda bir satın alma sürecinin planlanmasını ifade etmektedir.

İkinci satın alma tipi “işbirliği” olarak adlandırılmaktadır. Bu başlık altında yürütülen işlemler tüm tarafların satın almaya istekli olduğu işlemler olup, ilk satın alma türüne kıyasla taraflar arası güç dağılımının dengeli bir yapıya sahip olduğu görülmekte ve dengeli güç dağılımı entegrasyon sonrası karşılıklı iletişimin etkinliğini ve önemi artmaktadır (Schuler ve Jackson, 2017).

Üçüncü seçenekte ise tarafların biri diğerinden/ diğerlerinden daha az isteklidir. Dolayısıyla satın almak isteyen işletme ya da işletmelerden biri diğerinden daha fazla rekabetçi olacaktır. Bu da süreçte ilgili tarafın daha mücadeleci bir tavır sergileyeceğini ortaya koymaktadır (Prichett, 1997).

Son olarak “düşmanca ele geçirme” türü satın almalarda ise satın alınmak istenen işletmenin talebi reddetmesine rağmen satın almak isteyen işletmenin girişimleri söz konusudur. Burada hedef işletmenin bu girişimlere olan direnci, işletmenin çalışanları ile birlikte verdiği mücadele ve bu doğrultuda gelişen motivasyon, liderlik gibi diğer faktörlerin etkisi ön plana çıkmaktadır (Pearce ve Robinson, 2004). Dolayısıyla hedef şirketin mücadeleyi kaybetmesi durumunda satın alma sonrasındaki süreçler çok daha zorlayıcı gelişmekte ve çalışanlarının uyumu gecikmektedir (Martynova ve Renneboog, 2008).

Clark (1991) satın alma sonrasında meydana gelen yeni yapıya ilişkin yaptığı sınıflandırmada dört başlığa yer vermektedir. İlki “ele geçirme” (takeover) olarak adlandırılan yapıda taraflardan en az biri bu satın alma sürecine direnç göstermiştir fakat etkili olamamıştır. Dolayısıyla yeni oluşturulan yapı üzerindeki yaptırımları kısıtlıdır. Ortaya çıkan yapılanmanın yönetimi satın alan şirket tarafından belirlenirken, bu yeni oluşumda direnç gösteren tarafın personel devir oranının yüksek olacağı öngörülmektedir (Larsson ve Finkelstein, 1999).

İkinci başlık olan kabullenici satın alma türünde (makeover) tarafların istekli oluşu entegrasyon süreci üzerinde pozitif bir değer yaratmaktadır. Dolayısıyla yeni örgüt yapısının daha hızlı oluşturulması ve faaliyetlerin başlatılması öngörülmektedir (Stuart ve Muzellec, 2004).

Üçüncü tip satın alma sonrası durum ise Clark (1991) tarafından “uzlaşmacı satın alma (restrategy)” olarak adlandırılmaktadır. Bu tip bir

yeniden yapılanmada daha yüksek bir rekabet gücü elde edilebilmesi için tüm tarafların en iyi olduğu alanlar bir araya getirilmektedir. Dolayısıyla bu tür bir satın alma türünde personel devir oranının, mücadele ve direncin en düşük düzeyde seyretmesi beklenmektedir.

Satın alma sonrasındaki duruma yönelik yapılan sınıflandırmadaki son başlık ise konfederasyondur (confederation). Konfederasyon sürecinde sektörel bir ayrışma söz konusu olup, buradaki stratejinin temel amacı; alıcı şirketin satın alınan şirkete ekonomik getiri sağlamasıdır (Feldman ve Hernandez, 2022). Dolayısıyla satın alan şirketin satın alım sonrasında oluşturulan yapıda da bir koordinatör gibi davranması ve yeni örgüt yapısının yürütülen faaliyetler nezdinde kontrolünün satın alınan şirkette olması beklenmektedir (Zhu vd., 2020).

Sonuç olarak her iki stratejik eğilimin sonucunda da örgütsel yapının yeniden tasarlanması, insan kaynağının ve fiziksel altyapının yeniden organize edilmesi ve özellikle kontrol ve yönetime ilişkin becerilerin yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir (Liu vd., 2021). Bu durum da şirket birleşmesi ve satın alma süreçlerinin anlık kararlar, kısmi stratejilerden ziyade köklü değişimleri içerdiği ve yönetsel açıdan bir çok dinamik üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

2. Yöntem

Geçmiş araştırmaların bulgularını sentezlemek, bilimsel bir disiplini bir üst aşamaya taşıyabilmek ve yeni araştırma alanlarının yaratılması için önemli bir gayrete işaret etmektedir. Bu noktada geleneksel değerlendirme araştırmaları iki ana metodoloji üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bunlardan ilki nitel bir perspektifi sunan literatür taramaları iken, ikinci yönelim nicel bir alt yapı sergileyen meta analiz çalışmalarına işaret etmektedir (Schmidt, 2008).

Her iki yaklaşıma ilişkin metodolojik ve teorik birikim güçlü bir yapı sergiler iken, son yıllarda yapay zekâ ve yazılım teknolojilerinin gelişimi gerek farklı disiplinler gerekse yönetim alanına bibliyometrik metodolojinin giriş yapmasına imkân sağlamıştır (Vogel ve Güttel, 2013).

Yaklaşık olarak yarım asırlık bir geçmişe sahip olan bibliyometrik teknikler, Garfield, (1979)'a göre, bilimsel alanların yapısal görüntülerini oluşturmak için bilimsel veri tabanlarından elde edilen bibliyografik verileri aracılığıyla, literatürün değerlendirilmesine bir objektif bir bakış açısı sunmaktadır. Bu noktada gerek birleşme ve satın alma literatürünün değerlendirilmelerinde ortaya çıkan bulgusal karmaşa, gerek güncel araştırma trendlerinin araştırılması amacıyla çalışmanın ana metodolojisi bibliyometrik araştırma varsayımlarına dayalı kurgulanmıştır.

Spesifik olarak, Web of Science veri tabanında 2003-2023 yılları arasında basılan makaleler dikkate alınmış olup, konunun disiplinler arası yaygınlığı dikkate alınarak sadece yönetim temelli dergilerde basılan yayınlar veri setine dahil edilmiştir. Dergilerin belirlenme sürecinde WoS dizininde yer alan dergi listeleri alan sınırına (yönetim-organizasyon-strateji-insan kaynakları-örgütsel davranış-girişimcilik-örgüt kuramları) tabi tutulmuş, ardından öne çıkan dergilerin içerikleri kendi web sayfaları üzerinden tek tek incelenerek nihai dergi setine 53 alan dergisi dahil edilmiştir.

Bibliyometrik veri setinin oluşturulmasında önemli bir adım da alandaki araştırma konularının bir göstergesi olan anahtar kelimelerin belirlenmesidir. Bu noktada anahtar kelime taramasında “şirket birleşmeleri”, “şirket satın almaları” anahtar kelimeleri yönetimin alt disiplinleri ile birleştirilerek (ör: mergers/ acquisitions + organizational behaviours/ organizational theory vb.) tarama işlemi gerçekleştirilmiştir.

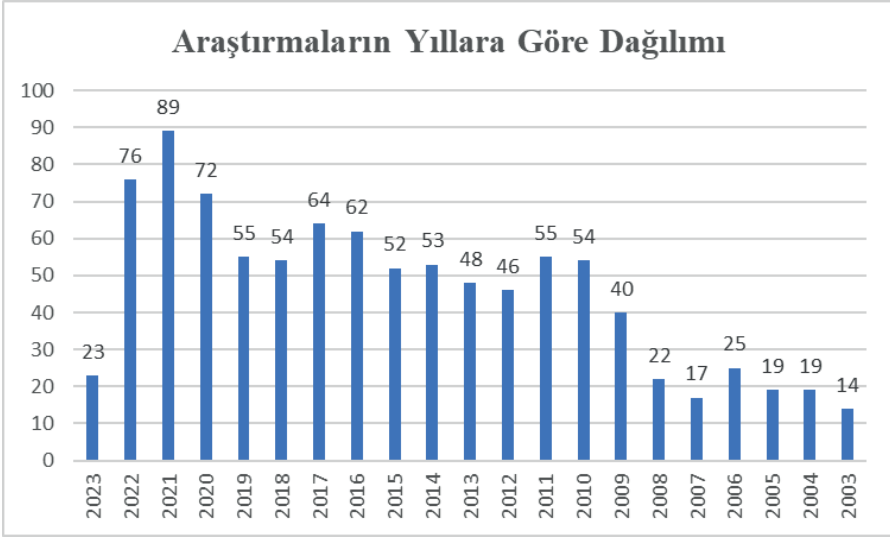
Bibliyometrik verilerin kapsam alanını belirleme sürecinde diğer dikkate alınan dahil etme kriterleri ise, dil (İngilizce), tür (tam metin), yıl (2003-2023/Nisan) olarak işlenmiş ve ana veri seti 959 araştırma makalesine ilişkin bibliyometrik veriler olarak kabul edilmiştir.

Analiz adımlarının gerçekleştirme sürecinde bibliyometrik analiz araçlarından VOSviewer yazılımı tercih edilmiş olup, yazılımın atıf ve anahtar kelime analiz algoritmalarından faydalanılmıştır.

3. Bibliyometrik Bulgular

Oluşturulan bibliyometrik analiz setine ilişkin ilk yapılan analiz, araştırmaların yıllar bazında dağılımını görmek üzere gerçekleştirilmiştir. Şekil 1’de de görüldüğü üzere yönetime bağlı alanlarda alanında şirket birleşmeleri ve satın almalara yönelik yayımlanan araştırmaların en yoğun olduğu yıl 89 çalışma ile 2021’dir.

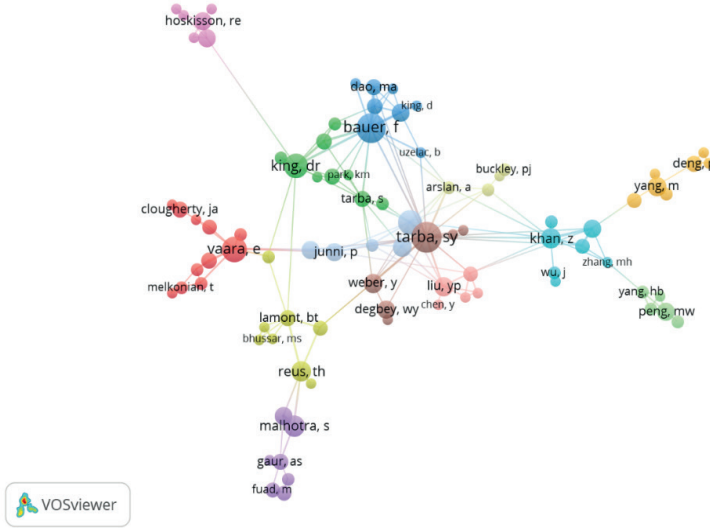
Ardından 76 yayın ile 2022 yılı gelmektedir. Grafik genel olarak incelendiğinde konuya yönelik ilginin artış trendinde olduğu görülmektedir. 2023 yılı henüz tamamlanmamasına rağmen yıllar bazındaki yükselme konunun yönetim alanındaki öneminin sürekliliğine işaret etmektedir.

Şekil 1. Araştırmaların yıllara göre dağılımı

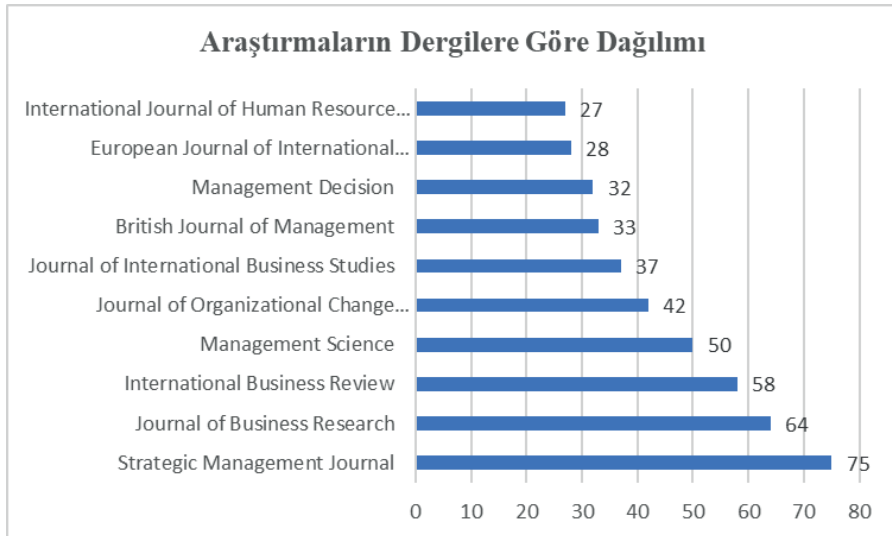
Örnekleme ilişkin bir diğer analiz de alandaki araştırmacıların ve ilişki ağlarının tespit edilmesine yönelik gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda yapılan analiz sonucunda örnekleme oluşturan 959 çalışmanın araştırmacılarından 88'inin en az 2 araştırmada işbirliği yaptıkları ve tüm bu çalışmaların arasında araştırma sayısı bakımından 13 grubun öne çıktığı tespit edilmiştir.

VOSviewer ile yapılan analiz sonucunda hem yayın sıklığı hem de diğer araştırmacılar ile işbirliği açısından en yüksek bağlantılara sahip olan araştırmacının Birmingham Üniversitesi'nden Prof. Dr. Shlomo Y. Tarba (ağ bağlantı gücü: 21) olduğu görülmektedir. Ardından gelen diğer araştırma grupları ise 15 bağlantı gücü ile Bristol Üniversitesi'nden Prof. Dr. Florian Bauer ve 12 bağlantı gücü ile Leeds Üniversitesi'nden Prof. Dr. Mohammad Faisal Ahammad olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 2. Alanda öne çıkan araştırmacılar ve ilişki ağıları

Bibliyometrik verilere yönelik yapılan bir diğer analiz de bu alanda gerçekleştirilen çalışmalara en çok yer veren dergilerin belirlenmesine ilişkin gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar şirket birleşmeleri ve satın almaları odağında gerçekleştirilen yönetim çalışmalarına en fazla yer veren Web of Science indeksli derginin “Strategic Management Journal” olduğunu göstermektedir (Şekil 3).

Şekil 3. Araştırmaların dergilere göre dağılımını (ilk 10 dergi)

Şekil 5 incelendiğinde birleşme ve satın alma sürecine odaklanan araştırmalarda birleşmelere yönelik araştırma eğiliminin satın almaların yönetsel alt yapısını inceleyen araştırmalardan daha baskın olduğu görülmektedir. Ana temalar ile ilişkili yan temaların dağılımında ise strateji, kültür, birleşme ve satın alma sürecinde öne çıkan belirleyicilerin yoğunluğu öne çıkmakta olup, ilişki ağlarının öne çıkardığı bulgular (Tablo 1) ile paralellik sergilemektedir.

4. Sonuç ve Değerlendirme

İşletmeler için satın alma ve birleşme stratejileri; pazar payını büyütmekten, rekabet gücünü artırmaya, finansal ve fiziksel altyapıyı güçlendirmekten faaliyetlerini çeşitlendirmeye kadar pek çok amaç doğrultusunda geliştirilebilen adımlara işaret etmektedir. Bu stratejik büyüme adımları kimi zaman işletmenin vizyonu doğrultusunda gerçekleştirilirken, kimi zaman farklı içsel ve dışsal dinamikler tarafından bu değişimin zorunlu kılınabildiği de çevre ve örgüt ilişkisinin bir yansıması olarak uygulamada karşımıza çıkmaktadır.

Birleşme ve satın alma kararlarının gerekli kıldığı tüm dinamikler bir yandan şirketlerin faaliyetlerini ve yapılarını dönüştürürken, bir yandan da konuyla ilişkili bilimsel yapılanmanın çeşitlenmesine ve değişimine imkan sağlamaktadır. Konunun hem bilimsel hem de uygulama temelli öneminden hareketle, şirket birleşme ve satın alma kararlarına yönelik 20 yıllık araştırma trendlerinin bibliyometrik temellerle ele alınması ve mevcut resmin ana hatlarının öne çıkarılması çalışmanın ana çatısını temsil etmektedir.

959 araştırma üzerine gerçekleştirilen analizler sonucunda şirketlerin birleşme ve satın alma kararlarına yönelik 20 yıllık araştırma birikiminin en üretken sürecinin 2021 yılı olduğu belirlenmiştir. İlgili bulgu özellikle gerek pandemiye karşı bir savunma, gerekse ilgili yıl kapsamında piyasa hareketliliğinde mega birleşme yılı (The Economic Times, 2021) olarak tanımlanan sürecin etkilerinin bilimsel camiaya da yansıdığını göstermektedir.

Alanda son 20 yılda bilimsel üretim dinamiklerini güçlendiren ve yaygınlaştıran isimlere baktığımızda İngiliz ekolünün (Birmingham Üniversitesi, Bristol Üniversitesi, Leeds Üniversitesi) baskınlığı dikkat çekici bir şekilde ön plana çıkmaktadır. Buna karşın bugün gelişmekte olan ülkelerde artan birleşme ve satın alma kararlarının, bağlamı paylaşmayan araştırmacılar tarafından ele alınması alanın eksiklik olarak nitelendirilebilecek bir yönüne işaret etmektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki araştırmacıların alanda daha fazla öne çıkması, var olan bilimsel bilgi birikimine farklı bakış açılarının kazandırılmasında katkı sağlayabilecek bir nitelik sergilemektedir.

Gerçekleştirilen tema temelli bibliyometrik analizler neticesinde entegrasyon stratejileri, kültür, performans, yetkinlikler, güven ve birleşme-satın alma deneyimlerine ilişkin araştırmaların son 20 yılda öne çıktığı görülmektedir. Öne çıkan ana temaların sergilediği araştırma eğilimi Ferreira vd. (2014), Eulerich vd. (2022) ve Budhiraja vd. (2023) bibliyometrik sonuçları ile paralellik sergilemektedir. Buna karşın Reis vd. (2019) birleşme ve satın alma kararlarında finansal/ekonomi temalı araştırma trendlerinin etkisini kaybettiği savı çalışma sonuçları kapsamında desteklenmemiştir.

Spesifik olarak Reis vd. (2019) kullandığı veri tabanı ve dergi kapsamı ile bu çalışmanın veri seti sınırları yakınlık göstermesine karşın analizlerde ve analiz sonuçlarının işaret ettiği araştırmalarda finans ve ekonomik perspektifi temsil eden değişkenlerin baskın şekilde incelenmeye devam ettiği görülmektedir.

Özellikle performans, sahiplik, güven, yatırım, yetkinlik temalı araştırmaların ağırlıklı olarak işlem maliyeti yaklaşımına yakın bir çizgide yürüdüğü (Reuer vd., 2003; Hijzen vd., 2008; Merkert ve Morrell, 2012; Ahammad vd., 2017; Hu vd., 2023) ve finans/ekonomi perspektifini ilgili kuram temelli yansıttığı gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak, elde edilen bulguların desteklenebilmesi amacıyla veri tabanları genişletilerek yapılacak araştırmaların alanda hâkim tema tartışmasına daha kapsamlı sonuçlar üretebileceği öngörülmektedir. Bu kapsamda gelecekteki araştırmalarda Scopus, Google Scholar ve farklı veri tabanlarının entegre olarak konu bazlı değerlendirilmesi tematik trendlerin derinlemesine ele alınmasına imkân sağlayacaktır. Bununla birlikte bu araştırmada sadece araştırma makaleleri dikkate alınmıştır. Konuyla ilgili kongre metinleri, kitap-kitap bölümleri, editör notları gibi birikimlerinde sürece incelenmesi bulguların güçlendirilmesine imkân sağlayacaktır.

Kaynaklar

- Ahammad, M. F., Leone, V., Tarba, S. Y., Glaister, K. W., & Arslan, A. (2017). Equity ownership in cross-border mergers and acquisitions by British firms: an analysis of real options and transaction cost factors. *British Journal of Management*, 28(2), 180-196.
- Ahammad, M. F., Leone, V., Tarba, S. Y., Glaister, K. W., & Arslan, A. (2017). Equity ownership in cross-border mergers and acquisitions by British firms: an analysis of real options and transaction cost factors. *British Journal of Management*, 28(2), 180-196.
- Budhiraja, S., Thakur, M. and Yadav, M. (2023). Leveraging human resource management practices during mergers and acquisitions: a bibliometric analysis and future research agenda. *Benchmarking: An International Journal*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/BIJ-11-2022-0696>
- Cao, C., Ray, G., Subramani, M., & Gupta, A. (2022). Enterprise systems and the likelihood of horizontal, vertical, and conglomerate mergers and acquisitions. *MIS Quarterly*, 46(2).
- Chen, Y. (2001). On vertical mergers and their competitive effects. *RAND Journal of Economics*, 667-685.
- Clark, P. (1991). *Beyond the Deal, Optimising Merger and Acquisition Value*. New York: Harper Business..
- Eulerich, M., Kopp, R., & Fligge, B. (2022). Mergers and acquisitions research—A bibliometric analysis. *European Management Journal*, 40(6), 832-846.
- Feldman, E. R., & Hernandez, E. (2022). Synergy in mergers and acquisitions: Typology, life cycles, and value. *Academy of Management Review*, 47(4), 549-578.
- Ferreira, M. P., Santos, J. C., de Almeida, M. I. R., & Reis, N. R. (2014). Mergers & acquisitions research: A bibliometric study of top strategy and international business journals, 1980–2010. *Journal of Business Research*, 67(12), 2550-2558.
- Garfield E. (1979). Is citation analysis a legitimate evaluation tool? *Scientometrics*, 1 (4), 359–375.
- Greve, H. R., & Man Zhang, C. (2017). Institutional logics and power sources: Merger and acquisition decisions. *Academy of Management Journal*, 60(2), 671-694.
- Hijzen, A., Görg, H., & Manchin, M. (2008). Cross-border mergers and acquisitions and the role of trade costs. *European Economic Review*, 52(5), 849-866.

- Hu, W., Skowronski, K., Dong, Y., & Shou, Y. (2023). Mergers and acquisitions in supply bases. *Production and Operations Management*. <https://doi.org/10.1111/poms.13911>
- Larsson, R., & Finkelstein, S. (1999). Integrating strategic, organizational, and human resource perspectives on mergers and acquisitions: A case survey of synergy realization. *Organization Science*, 10(1), 1-26.
- Liu, Y., Vrontis, D., Visser, M., Stokes, P., Smith, S., Moore, N., ... & Ashta, A. (2021). Talent management and the HR function in cross-cultural mergers and acquisitions: The role and impact of bi-cultural identity. *Human Resource Management Review*, 31(3), 100744.
- Martynova, M., & Renneboog, L. (2008). A century of corporate takeovers: What have we learned and where do we stand?. *Journal of Banking & Finance*, 32(10), 2148-2177.
- Merkert, R., & Morrell, P. S. (2012). Mergers and acquisitions in aviation—Management and economic perspectives on the size of airlines. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, 48(4), 853-862.
- Mondliwa, P., Roberts, S., & Ponte, S. (2021). Competition and power in global value chains. *Competition & Change*, 25(3-4), 328-349.
- Pearce II, J. A., & Robinson Jr, R. B. (2004). Hostile takeover defenses that maximize shareholder wealth. *Business Horizons*, 47(5), 15-24.
- Pritchett, P. (1997). *After the Merger: The Authoritative Guide for Integration Success*. The McGraw-Hill Companies, Inc., New York.
- Reddy, K. S. (2015). The state of case study approach in mergers and acquisitions literature: A bibliometric analysis. *Future Business Journal*, 1(1-2), 13-34.
- Reis, N. R., Carvalho, F. M. P. O., & Ferreira, J. V. (2019). Cross-border mergers and acquisitions: a bibliometric review and future research avenues. *International Journal of Bibliometrics in Business and Management*, 1(3), 189-213.
- Reuer, J. J., Shenkar, O., & Ragozzino, R. (2004). Mitigating risk in international mergers and acquisitions: the role of contingent payouts. *Journal of International Business Studies*, 35, 19-32.
- Schmidt F. (2008). Meta-analysis: A constantly evolving research integration tool. *Organizational Research Methods*, 11 (1), 96–113. doi:10.1177/1094428107303161
- Schuler, R., & Jackson, S. (2017). HR issues and activities in mergers and acquisitions. In *International Human Resource Management* (pp. 445-458). Routledge.
- Statista (2023). Number of merger and acquisition (M&A) transactions worldwide from 1985 to April 2023. Eri-

şim Adresi: <https://www.statista.com/statistics/267368/number-of-mergers-and-acquisitions-worldwide-since-2005/>

Stuart, H., & Muzellec, L. (2004). Corporate makeovers: Can a hyena be rebranded?. *Journal of Brand Management*, 11, 472-482.

The Economic Times (2021). Global M&A activity smashes all-time records to top \$5 trillion in 2021. Erişim Adresi: <https://economictimes.indiatimes.com/news/international/business/global-ma-activity-smashes-all-time-records-to-top-5-trillion-in-2021/articleshow/88385603.cms?from=mdr>

Vogel R., Güttel W. H. (2013). The dynamic capability view in strategic management: A bibliometric review. *International Journal of Management Reviews*, 15 (4), 426–446. doi:10.1111/ijmr.12000

Welch, X., Pavićević, S., Keil, T., & Laamanen, T. (2020). The pre-deal phase of mergers and acquisitions: A review and research agenda. *Journal of Management*, 46(6), 843-878.

Zhu, H., Zhu, Q., & Ding, Z. (2020). The roles of Chinese CEOs in managing individualistic cultures in cross-border mergers and acquisitions. *Journal of Management Studies*, 57(3), 664-697.